

1956 bogdányi eseményei

(Olvasmány)

1956-ban a vörös csillag mellett a remény csillaga is kigyulladt hazánk egén. Ez év októberében a fővárosban és vidéken egyaránt megmozdulásokra került sor a kommunista diktatúrával szemben. Kitört a forradalom!

Nyírbogdányban is voltak, akik felismerték a rendszer igazságtalanságait és jelképét, a szovjet hősi emlékművet ledöntötték. Munkástanácsot alakítottak az Állami Gazdaságban és a községházán. A gyártelepen a Kőolajipari Vállalatnál október 27-én alakították meg a munkástanácsot, amelynek elnökéül Szabó József üzemi dolgozót választották meg. A november 2-án, közel 300 dolgozó részvételével megtartott nagygyűlésen a munkástanács elnevezést forradalmi bizottságra cserélték. A forradalom alatt, egészen november 4-ig fegyveres őrség is működött itt, amelyet Török István miskolci egyetemista szervezett meg, aki korábban a gyárban volt technikusgyakornok. Nyíregyházáról kaptak 10 darab Mauser puskát és egy karabélyt.

November 4-e előtt pár nappal megérkeztek községünkbe a szovjet katonák, tankokkal, gépkocsikkal és lefoglalták a gyártelepi kultúrházat. Az állomáson egy orosz katona, amint a hátára dobta a géppisztolyát, az véletlenül elsült és valakit hasba lőtt, aki belehalt sérüléseibe. A gyárban a fegyveres őrséget feloszlatták, a fegyvereket egy kivételével beszolgáltatották. Ezt az egyet a kemecsei református templom padlásán rejtették el, amint az az 1957 áprilisában tartott kihallgatásokon kiderült. A vádlottakat szigorúan megbüntették: 15 és 10–10 évi börtönre ítélték őket fegyver- és lőszerrejtés miatt.

Az orosz tankok vérbe fojtották a forradalmat, többeket kivégeztek, bebörtönöztek. Bogdányban a szovjet hősi emlékművet a ledöntőknek vissza kellett állítaniuk. 33 évig újra helyreállt a „rend”.

Érdekes!

A „felszabadító” szovjet katonáknak állított hősi emlékműről 1992-ben a vörös csillagot lecsiszoltatták, és a márványoszlopra a következő feliratot vésték: „Nyírbogdány községben 1944-ben elesett és kivégzett névtelen áldozatok emlékére állította a község önkormányzata 1992”. Az új funkciót kapott emlékművet községünk temetőjében állították fel.